

Full diocesà

25 de desembre del 2016

p4 – Manifest de Nadal de Càritas

p6 – Sant Francesc d'Assís i el pessebre popular

Bon Nadal!

El món on continua naixent Jesús

En la fotografia d'aquest diumenge de Nadal veiem uns infants de l'Iraq pregant en un pessebre instal·lat en una tenda d'un camp de refugiats. Un homenatge i una pregària a tots els cristians d'Orient que sofreixen persecució i tantes penyalitats, així com a tants éssers humans víctimes dels desplaçaments, les guerres i la violència, amb un especial record per a Alep. Nadal és pensar en el món on continua naixent Jesús.

«El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle»

Diumenge de Nadal

Lectura del llibre d'Isaïes

Quin goig de sentir a les muntanyes els passos del missatger que anuncia la pau i porta la bona nova, que anuncia la salvació i diu a la ciutat de Sió: «El teu Déu és rei.» Escolta els crits dels teus sentinelles, escolta quins esclats de goig: veuen cara a cara com el Senyor torna a Sió. Danseu, ruïnes de Jerusalem, alceu totes el crit d'alegria: el Senyor ha consolet el seu poble, ha redimit Jerusalem. Als ulls de tots els pobles el Senyor ha estès el seu braç sant, i d'un cap a l'altre de la terra veuran la salvació del nostre Déu.

(52,7-10)

Salm responsorial

D'un cap a l'altre de la terra tothom ha vist la salvació del nostre Déu.

(Salm 97)

Lectura de la carta als cristians hebreus

En diverses ocasions i de moltes maneres Déu antigament havia parlat als pares per boca dels profetes; però ara, en aquests dies que són els darrers, ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill, que ell ha constituït hereu de tot, per mitjà del qual ja havia creat el món. Ell, que és resplendor de la glòria de Déu i empremta del seu mateix ésser, i que sosté l'univers amb el poder de la seva paraula, acabada l'obra de purificació dels pecats s'ha assegut a les altures, a la dreta de la majestat divina, i ocupa un lloc tant més superior als àngels com més incomparable és el títol que posseeix en herència. Perquè, a quin dels àngels Déu ha dit mai: «Ets el meu Fill, avui t'he engendrat»? I encara: «Jo seré el seu pare, i ell serà el meu Fill»? Diu també quan presenta al món el seu primogènit: «Que es prosternin davant d'ell tots els àngels de Déu.»

(1,1-6)

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. [Déu envià

un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni.] Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes. Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat. [Donant testimoni d'ell, Joan cridava: «És aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia.» De l'abundància de la seva plenitud tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia. Perquè la Llei, Déu la donà per Moisès, però la gràcia i la veritat ens han vingut per Jesucrist. Déu ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat.] (1,1-18)

«Déu ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat»

La Paraula es va fer home

Jean Hakolimana, prev.

A la família i al carrer, fa setmanes que ens desitgem bones festes («de Nadal» es dóna sovint per descomptat). També els cristians participem d'aquesta joia. Decorem les nostres llars, potser amb una trobada familiar a la vista. No obstant això, correm el risc de quedar-nos aquí. El pròleg de Joan intenta portar-nos al més fonamental: obrir el cor a la paraula creadora. La llum que il·lumina el camí cristià no es confon ni amb els llums de Nadal ni amb el reclam comercial que sol acompanyar aquestes festes. Hi ha un altre tipus d'il·luminació que es dóna en Jesús.

Aquest pròleg de l'evangeli de Joan és testimoni de l'aprofundiment en el misteri de Jesús per part dels primers cristians. Parteix de la fe en un Déu que es comunica, que és Paraula. Un Déu que no queda tancat en el seu misteri, sinó que s'obre a nosaltres. En Jesús, Déu se'ns comunica en la senzillesa d'una experiència humana, no amb doctrines i conceptes. Jesús és el rostre de Déu. Fixant la nostra mirada en ell, sabem com Déu ens mira, ens estima, ens perdona i ens valora. Per part nostra, en el Fill Únic de Déu, aprenem a ser fills. Aquesta és la llum que il·lumina tots els homes de bona voluntat que tracten de fer de Jesús el seu navegador pel món.

En Jesús tenim una crida a posar la llum de Déu per davant de la brillantor del món. Aquest pas no es dóna per renúncia voluntària, sinó per l'acceptació d'una crida. Quan ens deixem il·luminar per Déu, aprenem a «valorar justament les coses de la terra i a tenir el cor posat en les del cel».

La imatge

L'adveniment de Jesucrist és l'acostament de Déu a l'home per alliberar-lo de tot allò que el deshumanitza i per satisfer les seves aspiracions més fondes de veritat, de bellesa i de bondat. Nadal és la festa de la dignitat humana: tot home és estimat per Déu i cridat a esdevenir fill seu per Jesucrist, el Senyor.

Absis de Sant Climent de Taüll (circa 1123).
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Lit. hores: Setmana I

26 dilluns

—Sant Esteve, protomàrtir (†34)
Fets 6,8-10;7,54-60 / Salm 30 /
Mateu 10,17-22

27 dimarts

—Sant Joan, apòstol (s.I)
—Santa Fabiola (s.IV)
1 Joan 1,1-4 / Salm 96 / Joan 20,2-8

28 dimecres

—Els Sants Innocents, màrtirs (s.I)
—Santa Violant, verge
1 Joan 1,5-2,2 / Salm 123 /
Mateu 2,13-18

29 dijous

—Sant Tomàs Becket, bisbe i màrtir
(1118-1170)
—Sant David (ss.XI-X aC.)
1 Joan 2,3-11 / Salm 95 / Lluc 2,22-35

30 divendres

—Sagrada Família: Jesús, Maria i Josep
—Sant Roger, bisbe (†1276)
—Sant Sabí, bisbe (†303)
—Sant Honori, bisbe
Siràcida 3,2-6,12-14 / Salm 127 /
Colossencs 3,12-21 / Mateu 2,13-
15.19-23

31 dissabte

—Sant Silvestre I papa (c.270-335)
—Santa Coloma, màrtir (†274)
Joan 2,18-21 / Salm 95 / Joan 1,1-18

1 diumenge Octava de Nadal

—Solemnitat de Santa Maria
Mare de Déu
—Nombres 6,22-27 / Salm 66 /
Gàlates 4,4-7 / Lluc 2,16-21

“Somnieu que el món pot canviar”

Manifest de Nadal de Càritas

Un bon grup de pelegrins de la diòcesi vàrem participar en el Jubileu de les persones socialment excloses. En l'audiència especial, el Papa, després d'escoltar dos testimonis, va centrar la primera part de la seva reflexió en dues paraules: passió i somni. “La passió –va explicar el Papa– que a vegades ens fa sofrir, ens posa obstacles... pot ser també ‘passió bona’, apassionament per tirar endavant. I la passió ens porta a somniar”. “Somnieu que el món pot canviar”. Bo i recordant als pelegrins socialment exclosos que algun dia varen somniar de venir a Roma i ara ja hi eren, va assegurar-los que els seus somnis són llavor poderosa d'un món nou, perquè ells viuen en el cor de l'Evangelí. Dirigint-se als acompanyants, ens va dir: “només aquell que sent que li manca alguna cosa mira cap al cel i somnia”, en canvi “el que ho té tot no pot somniar”. Per això va demanar als protagonistes d'aquellencontre “ensenyeu-nos als que tenim de tot –sostre, menjar– a no estar satisfets! Amb els vostres somnis, ensenyau-nos a somniar des d'allà on us trobeu: des del cor de l'Evangelí”.

Ara fa molts anys uns pobres, des del cor de l'Evangelí, somniaven que Déu renovaria el seu poble. No varen fer ni grans revolucions, ni cap operació publicitària, senzillament varen acollir el disseny de Déu en les seves vides: ser els pares del Fill de Déu fet home i consagrar llur vida a aquesta missió. Uns altres pobres, aquella nit, guiats per l'anunci dels àngels, varen apropar-se a aquella establia lluminosa i foren transformats per aquell infant. Des d'aleshores, una força de canvi, vulnerable però imparabile, avança en la història transformant a tots els que acullen Jesús per la fe. És ben sabut de tots, que és possible acollir

Jesús superficialment, sense que res canviï. És el que passa a qui de fet realment no s'acosta a l'establia –no s'acosta amb cor obert a l'eucaristia i als pobres–. Qui ho fa de veritat, queda atrapat per una força de canvi que comença per ell i s'estén, des d'aleshores, a tot el que l'envolta.

Això és el que ens ha passat a tots els que vàrem pelegrinar a Roma. Vàrem viure 5 dies tots junts –persones socialment excloses i voluntaris– de Jesús eucaristia i de Jesús pobre. Aquesta experiència ens fou ocasió per trobar-nos amb el Senyor i per ser tocats pel seu somni: una comunitat veritablement transformadora de la nostra societat; una comunitat on pobres i rics som germans i de veritat ens ajudem com a tals.

Oi que si un germà de carn passa un mal moment econòmic a causa d'un acomiadament laboral, d'una hipoteca asfixiant, d'una càrrega familiar important, l'ajudarem? Oi que, fins hi tot, ho farem amb un bon amic? Doncs, la nostra caritat està a punt de viure un canvi molt important: aviat s'acabaran les petites quantitats de diners aportades en una col·lecta anònima com la d'avui o en una subscripció bancària encara més asèptica. Estan a punt de néixer grups on els pobres deixin de ser usuaris per a passar a ser germans o amics, persones que coneixem, que estimem i, fins i tot, amb els quals preguem i seiem cada diumenge junts a l'eucaristia, i, per tant, persones a les que ajudem generosament, com a germans i amics, en allò que necessiten. No ho veieu? No ho sentiu? Alguns pobres han somniat de pertànyer a una gran família de germans i l'acompliment d'aquest somni està molt a prop!

60 anys de felicitar la Mare de Déu amb globus missatgers a Navàs

Montserrat Coll

El dia de la Puríssima, la Parròquia de la Sagrada Família de Navàs va celebrar els 60 anys de la tradicional felicitació a la Mare de Déu per mitjà de globus missatgers. Aquesta tradició la va iniciar Mn. Josep Rota, l'any 1957, quan era rector de la parròquia. D'aleshores ençà han estat molts els globus d'infants i adults que han pujat cap al cel, acompanyats d'una pregària, unes paraules boniques, un agraïment..., a Maria.

En aquesta ocasió el bisbe Xavier Novell també hi va ser present. Va presidir l'eucaristia com a cloenda de la visita

pastoral que durant aquest any ha fet a la parròquia i va compartir la felicitació dels navassencs, a la plaça, un cop acabada la veneració de la Mare de Déu.

L'historiador local Josep M. Badia va explicar que feia 60 anys de les pintures de l'altar de la Puríssima i dels goigs de la Puríssima, els quals es canten cada 8 de desembre en acabar la Missa, amb lletra d'Antoni Deig i música de Josep M. Castella. Moltes felicitats a la parròquia de Navàs per aquesta bonica iniciativa.

Oratori de Nadal a la parròquia de Mollerussa

Els infants de la catequesi de primer i segon curs, uns 150, durant aquestes setmanes d'advent han passat per grupets a viure d'una manera especial els personatges del pessebre, en l'oratori de Nadal. S'ha anat anomenant un personatge del pessebre i s'han cercat les seves qualitats i la forma com estimava. S'han repartit prèviament als infants les figures del pessebre, complementant-ho amb estrelletes, així tots han tingut quelcom per posar al naixement. També han cantat cants de l'oratori entremig de la presentació d'alguns personatges més importants. Després d'una estona de silenci, on se'ls ha convidat a que cadascun pensés amb quin personatge del pessebre li agradaria assemblar-se, ho han pogut compartir davant del naixement. Per acabar han demanat a Jesús que ens ajudés en totes les necessitats que hi ha en el món i li han donat gràcies per tots els regals que ens ha donat; cadascun s'ha apropat a l'estable verbalitzant el seu desig. Han acabat resant el pàrenostre tots junts. Informa: Catequesi parròquia de Mollerussa

Sant Francesc d'Assís i el pessebre popular

Fra Valentí Serra de Manresa, caputxí

L'ofici litúrgic de la nit de Nadal de 1223, que sant Francesc d'Assís volgué celebrar, de manera tan particular, a la població italiana de Greccio, marca els inicis del pessebrisme. Sant Francesc, fortament impressionat pel misteri de la humanització de Déu —sobretot a partir del viatge que l'any 1220 realitzà a Terra Santa—, volgué donar vida i expressió plàstica al fet històric de més transcendència —la nativitat de Crist— que ha donat origen als calendaris i que és, alhora, un fet fonament emotiu i ple de tendresa.

En efecte, la vigília del Nadal de 1223 Francesc d'Assís féu preparar en una balma de la població italiana de Greccio una menjadora (*presepio*) amb palla i fenc per jaç i amb un bou i una mula de debò per tal de recrear el clima espiritual de la nit de Nadal i així revivre més profundament el missatge i la significació espiritual del misteri nadalenc. D'aquest fet commemoratiu viscut a Greccio en nasqué, posteriorment, l'art pessebrístic, ideat per a promoure la devoció popular des d'una interpretació plàstica del misteri del naixement de Crist que, a través del pessebre casolà, s'inserí en la vida familiar i quotidiana.

A propòsit de la importància del pessebrisme i sobre la manera de construir pessebres populars a la caputxina, ja en el llunyà 1947, durant la repressió cultural que sofria Catalunya, el P. Basili de Rubí (*1986), tenaç lluitador per les llibertats i per la cultura del nostre poble, s'atreví a publicar en llengua catalana el llibre titulat *Art pessebrístic*, on tractà de la construcció i del paisatge dels pessebres. El pare Basili sostenia, seguint la tradició franciscano-caputxina, que els pessebres no havien de ser ni historicistes ni arqueològics, sinó de faisó popular; decorats amb el paisatge quotidià de les nostres comarques, amb ramats i pastors de les nostres contrades catalanes amb samarra i cofats amb barretina; uns pessebres guar-nits amb rabasses, suro, grèvol, molsa, galzeran i roc pi-nyolenc, amb la tradicional figureta de «la dona que renta i la vella que fila»; amb la presència del típic capellà amb paraigua que surt de la «missa del gall»; amb el caçador i la masovera; amb els reis muntats no pas dalt d'enormes dromedaris i camells, sinó damunt d'una modesta mulassa o bé d'una euga pairal.

En la tradició pessebrística dels frares caputxins s'ha defensat sempre que el nostre pessebre —una de les més reeixides expressions de l'art efímer— ha de ser popular i català i no pas «orientalitzat», sinó fet amb paisatges existencials, amb retalls de la vida quotidiana de les nostres comarques pairals; això sí, il·luminats pel naixement de Jesús, aquell que és la Llum del món i el Salvador de les nostres vides. Sant i joïós Nadal, amb la Pau i el Bé del portal de Betlem!

La tradició caputxina
sempre ha defensat un
pessebre popular i català

Programació nadalenca als mitjans de comunicació

Redacció

Dissabte 24 de desembre, vigília de Nadal:

A les 10 del vespre, per la 2 de TVE, Missa del Gall des de Roma.

A 3/4 de 12 de la nit, pel Canal 33, pel Canal Taronja i per Ràdio Estel (93.7FM), Missa del Gall des de l'Abadia de Montserrat.

A les 12 de la nit, des de Toledo, Missa del Gall per 13TV.

A les 12 de la nit, Missa del Gall per Ràdio Nacional (RNE, 89FM Solsona, 89.4FM Igualada, 94.3FM Montserrat, i 99.2FM Collsuspina).

Diumenge 25 de desembre, dia de Nadal:

A les 8,15 del matí, Missa de Nadal per Ràdio Nacional (RNE 5, 101.8FM Igualada, 98.8FM Montserrat, Solsona 96.8FM).

A les 9 del matí, Missa de Nadal en català per la Cadena Cope (92.7FM).

A 2/4 d'11 del matí, per la 2 de TVE, Missa del dia de Nadal.

A les 11 del matí, pel Canal Taronja i Ràdio Estel (93,7FM), Missa del Gall des de l'Abadia de Montserrat.

A les 12 del migdia, Missatge de Nadal i Benedicció «Urbi et Orbi» pel sant pare Francesc, per la Cadena Cope (92.7FM), 13TV i la 2 de TVE.

La pel·lícula

Hasta el último hombre

Director: Mel Gibson

Intèrprets: Andrew Garfield i Teresa Palmer.

Drama bèl·lic.

Per a joves i adults.

Basada en fets reals, narra la història de Desmond Doss, un jove metge militar i pacifista, que va participar en la batalla d'Okinawa, durant la II Guerra Mundial, i es va convertir en el primer objector de consciència en la història nord-americana a rebre la Medalla d'Honor del Congrés.

Ell és un home de fe, cristià adventista del setè dia, i s'ha promès no tocar cap arma: servirà com a metge i salvarà vides. Aquesta postura topa amb la incomprensió de companys i superiors.

Tanmateix, Desmond decideix jugar-se la vida en la pitjor de les condicions, demostrant el seu valor salvant setanta-cinc homes ferits i aconseguint el respecte dels soldats.

Perfum familiar

Xavier Novell, bisbe de Solsona

Avui és Nadal! Aquesta nit santa hem corregut a la missa del Gall o bé ens hem llevat amb alegria per a adorar l'infant a la missa major. Avui, ens asseurem a taula en família, si, ai las, les dificultats i els conflictes no ens han robat l'harmonia entre pares, fills o germans. Tots junts farem cagar el tió, cantarem nades, menjarem torrons i, fins potser, sortirem a concert, pessebre vivent o pastorets.

El Nadal té perfum familiar. No pas a causa de totes aquestes boniques tradicions familiars, sinó perquè el Nadal ens ensenya el fonament i la missió de la família.

El Nadal és la manifestació de l'amor de Déu en persona. L'amor entre les persones no és possible a distància. L'amor veritable és cara a cara (AL 12) i en l'amor la presència és més important que les paraules. Déu ens ho ha revelat: el seu amor, no podia quedar-se en paraules i missatges, havia de tenir rostre i havia de conviure amb nosaltres: Déu és amb nosaltres, ha nascut l'Emmanuel, és Nadal.

Com pot comprendre el que significa l'amor qui no té experiència de família: qui no té un pare i una mare que l'hagin estimat amb tendresa i sol·licitud; qui no ha experimentat la bellesa de la vida familiar (AL 8-30). El Nadal és una crida a fer de la nostra família una llar: que s'emmiralla "en el misteri del naixement de Jesús, en el sí de Maria a l'anunci de l'àngel [...] en el sí de Josep" (AL 65); que aprèn de la Sagrada Família de Natzaret a acceptar la voluntat de Déu i a viure totes les circumstàncies de la vida des de l'amor (AL 66).

El Nadal és també una llum d'esperança per a les famílies marcades per un camí de sofriment (AL 19-22). El Nadal no exclou ningú: ni les famílies que sofreixen a causa de la manca d'allò necessari per viure —Josep i Maria no van

trobar lloc a l'hostal i infantaren Jesús en una establia—; ni les que han de fugir a causa de la persecució —també ells fugiren a Egipte per a salvar el nen de les mans d'Herodes—; ni, tan sols, les famílies que viuen esquinqades per les enveges o avarícies, violències o infidelitats —Crist va jeure damunt la fusta de la menjadora, icona d'aquella on jauria per alliberar la humanitat del pecat que divideix i tortura—. Com llegim a AL 21: "la Paraula de Déu no es mostra com una seqüència de tesis abstractes, sinó com una companya de viatge també per a les famílies que estan en crisi o enmig d'algun dolor".

Precisament perquè el Nadal té un perfum familiar especial, us convido a llegir, aquests dies, fins a la festa de la Sagrada Família, que enguany celebrarem el proper divendres dia 30, el primer capítol d'*Amoris Laetitia*, que trobareu a la web.

